No 1697. **DE TIJD.** 1852.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00, franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 19 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 18 November.

De Tweede Kamer heeft gisteren het voorstel van [illegible] over den toestand der zeevisscherijen, door den heer Wintgens gedaan, in overweging genomen. De diskussie daarover heeft er den voorsteller toe geleid, om zijne voordragt in te trekken. Er is intusschen vrij langdurig over de *enquête*, of liever over den toestand onzer zeevisscherijen en over de oorzaak van haar verval gesproken. Dat zij sinds jaren kwijnen is openbaar; maar welke de ware oorzaak is van dezen achteruitgang schijnt duister. De opiniën zijn daaromtrent niet alleen verschillend, maar zelfs *contradictoir*. Daarom wenschte de heer Wintgens, ondersteund door de heeren Gevers van Endegeest en van Nierop, omtrent deze gewigtige aangelegenheid eene *enquête* te hebben ingesteld.

Het groot gewigt van dezen tak van nijverheid is door den voorsteller overtuigend aangetoond. Daarover kan geen verschil bestaan. De zeevisscherijen leveren in acht van de elf provinciën aan talrijke nijvere handen en aan aanzienlijke kapitalen werk; zij bezorgen aan een groot gedeelte der bevolking, vooral der behoeftige klassen, een voornaam voedingsmiddel, dat haar als eene levensbehoefte is; en ten derde leveren zij eene uitmuntende leerschool van matrozen voor de handels- en militaire vloot. Door de vereeniging dezer drie gewigtige resultaten, die de zeevisscherijen leveren, zijn en blijven zij van een groot nationaal belang, de aandacht en de zorgen der regering en der Kamers overwaardig. Zoo men het daarover eens was, men was het niet omtrent het voorstel van *enquête*, dat men ontijdig, zelfs [illegible] Die het laatste [illegible], spraken [illegible] die door overdrijving alle waarde misten. De ontijdigheid werd zeer goed door den heer van Goltstein aangetoond, die thans tegen zijne gewoonte uit de wolken der algemeene beschouwingen was afgedaald, om zich te vergenoegen met de gezonde taal van de dagelijksche praktijk. Hij beweerde dat de *enquête* slechts dan door de Kamers moest worden ter hand genomen, als alle andere middelen om zich voor te lichten vruchteloos zouden zijn uitgeput. Hij ontmoette in die meening den minister van Binnenlandsche Zaken, die verklaarde, dat het gouvernement zich met eene *enquête* bezig hield, om te kunnen komen tot eene nieuwe wettelijke regeling der zeevisscherijen. Als de voordragt in de Kamer verschijnt, zal de minister tevens alle bescheiden meêdeelen. De belanghebbenden zullen dan in de gelegenheid zijn om hunne inzigten daarbij te voegen. En mogt uit die voorlichtingen, *contradictoir* geleverd, nog geen genoegzaam licht ontspruiten om de oorzaak van het verval der zeevisscherijen tot klaarheid te brengen, dan zou het oogenblik dáár zijn om tot eene *enquête* over te gaan.

Daarmeê had de heer Wintgens vrede; hij trok derhalve zijn voorstel van *enquête* in, met het voornemen om de wet af te wachten, en te zien wat alsdan in het belang der zeevisscherijen nuttig zal zijn te doen.

[illegible] is door de heeren Gevers Deynoot, Mackay en Poortman de *enquête* bestreden. Maar zij liepen de zaak vooruit met in beschouwingen te treden over de oorzaken van het verval der zeevisscherijen. Wij achten het onnoodig daarbij stil te staan.

Vervolgens is de Kamer overgegaan tot het in beraadslaging nemen van de begrooting van uitgaven over 1853. De diskussie over de begrooting in het algemeen wordt geopend door den heer Bachiene, die tevreden is met den algemeenen gang van zaken, den voordeeligen toestand der finantien en het spaarzaam beheer van het gouvernement. Hij heeft desniettemin bezwaar. Het niet tot stand komen der door de Grondwet gevorderde organieke wetten, en vooral ook het onbeduidend weinige, dat tot dus verre gedaan is tot vermindering van renten, geven hem stof tot klagen. Hij hoopt dat gedurende het volgend jaar aan deze klagten voldoening zal kunnen worden gegeven. En wat de begrooting betreft, hij zou menig bezwaar voorbij zien, zoo hij spoedig op eene voordragt van konversie mogt rekenen.

De heer Reinders is zeer ontevreden. Men heeft in 't jaar 1851 met 1½ millioen te sparen niet genoeg gedaan. Die som had veel grooter moeten zijn. Hij meent dat in vredestijd op oorlog en marine veel meer kan en moet bezuinigd worden. Zoo is dan de heer Reinders van meening, dat een leger in vredestijd niet grooter behoeft te zijn, dan zulks voor de politie noodig is? Dat niet. Hij schijnt nu ook een leger te willen, dat geschikt kan zijn om op den voet van oorlog gebragt te worden. De hoop op den eeuwigen vrede is dan vervlogen. 't Is wel; en het blijkt alzoo dat men ook in Groningen vorderingen maakt. Er blijft nu nog slechts eene enkele moeijelijkheid te regelen, hoe men op ons leger en onze marine nog veel kan bezuinigen, zonder beide ongeschikt te maken, om ten tijde van gevaar het vaderland van wezenlijk nut te zijn. De geachte spreker moest den belastingschuldigen de groote dienst bewijzen om dat eens aan de ministers van Oorlog en Marine voor te cijferen.

De heer van Lijnden is insgelijks ontevreden, maar op andere gronden dan de vorige spreker. Hij meent dat onze toestand te schoon wordt geschilderd, zoodat een vreemdeling, die Nederland slechts uit de officieele loftuitingen zou leeren kennen, ongetwijfeld niet dan illuzien omtrent Nederland zou opdoen. De heer van Lijnden is in dat oordeel onbillijk, wat den finantieelen toestand aangaat; want daaromtrent spreekt de regering gelijk de Kamers, gelijk de oppositie. Een ieder weet en belijdt, dat de toestand slechts gunstig is in verhouding van hetgeen hij geweest is. Nogthans men vergeet wel eens daarop te drukken. Wat de overige stoffelijke belangen betreft, daaromtrent blijft de heer van Lijnden de waarheid meer nabij, ofschoon hij ook daarin niet van overdrijving is vrij te pleiten. Aan die kwaal van overdrijving schijnt de partij over het algemeen onderhevig; althans het is moeijelijk iemand der partij te hooren, zonder weldra op overdrijving te stuiten. Dat de zedelijke toestand door den heer van Lijnden niet gunstig geacht wordt is natuurlijk, en wij zullen hem daarover niet lastig vallen; wij deelen zijne meening. Wij zoeken evenwel niet, gelijk hij, de oorzaak van dien ongunstigen staat in de provinciale en gemeentewetten. Met genoegen vernemen wij uit zijnen mond, dat de provinciale wet vrij gunstig werkt. Die erkentenis getuigt van billijkheid, die wij gaarne opmerken. Wij stemmen het hem ook toe, dat de gemeentelijke kieswet veel verdeeldheid in de gemeenten heeft gebaard, en uit dien hoofde schadelijk heeft gewerkt. Insgelijks is het waar, dat de gemeentewet in de uitvoering omslagtig schijnt en oponthoud veroorzaakt. Maar de wet ondergaat slechts een begin van uitvoering. Is de tijd harer werking nog niet te kort om er een gegrond oordeel over te kunnen vellen? En dat eene gemeentewet in hare eerste toepassing met veelvuldige moeijelijkheden te worstelen heeft, dat is niet te verwonderen. De tijd zal moeten leeren wat daarvan gewordt, en zeker, wij hadden meer bezwaren verwacht, dan zij aanvankelijk heeft veroorzaakt. Verder geeft de spreker zijne vrees te kennen, dat de wet op het armbestuur onze diakoniën en onze liefdadigheid aan den keten van het gouvernement zal leggen. Blijkens het ontwerp van wet is die vrees maar al te gegrond. Wij hopen evenwel dat het gouvernement, door gunstige wijzigingen in zijn voorstel te brengen, de groote bezwaren zal opheffen. Het is evenzeer onzeker wat er van de wet op het onderwijs komen zal. Maar wij geven de hoop niet op dat de ondervinding, in de laatste jaren opgedaan, ook aan het gouvernement goede inzigten zal hebben gegeven omtrent een zoo gewigtig belang. Ten slotte begrijpen wij niet wat de spreker zegt van onze stelling tegenover het Buitenland. Dat is letterlijk een raadsel, en wij zouden haast moeten veronderstellen, dat de spreker zich zelven niet verstaan heeft, tenzij men aanneemt, dat hij om redenen, ons onbekend, niet duidelijk heeft kunnen of willen zijn. Wij kunnen er niets van zeggen, en kunnen er zelfs niet naar raden. Intusschen maken wij de bedenking, of de Tweede Kamer wel de geschikte plaats is om er raadsels op te geven.

De heer van Goltstein sluit de lijst der sprekers in deze zitting met eene andere redevoering, die eveneens getuigt, dat hij, zoo hij 't wil, allezins in staat is, om bondig en duidelijk over zaken te spreken. Hij acht het gevaarlijk in den toestand onzer middelen uitgaven te doen, die niet volstrekt noodzakelijk zijn. Hij meent dat het nuttige moet achterblijven voor den eisch van de noodzakelijkheid. Die noodzakelijkheid nu, is aanwezig zoo lang onze begrooting slechts 55 millioen oplevert om 70 millioen te dekken; omdat de 13 à 15 millioen Oost-Indische baten onzeker zijn. Daarin is veel waars. Maar men kan in meening verschillen of eene nuttige zaak niet tevens in zekere mate noodzakelijk is. Daar zijn b. v. de spoorwegen, de telegrafen, de rivierverbeteringen. Men kan die nuttig noemen; wij noemen ze tevens onmisbaar. De stelling van den heer van Goltstein is alzoo over het algemeen goed; maar zij faalt, althans zoo wij hem goed begrijpen, in de toepassing.

Om het ver gevorderd uur is de zitting tot heden verdaagd, en op verzoek van den heer Groen is de algemeene beraadslaging tot heden open gehouden, ofschoon er geene sprekers meer waren ingeschreven.

De heer Moreau Christophe heeft in het begin van dit jaar een werk uitgegeven, waarin hij aan de quæstie van het pauperismus, naar zijne meening, eene bevredigende oplossing geeft. Die oplossing, wij verbergen het niet, bevredigt ons maar zeer weinig. Dat neemt echter niet weg, dat zijn werk in vele opzigten belangrijk is, in zooverre namelijk daarin gekonstateerd wordt welke de toestand is van het pauperismus in verschillende landen van Europa. Uiterst merkwaardig is wat hij uit dien hoofde van Engeland zegt. Wij laten dat gedeelte van zijnen arbeid, gelijk dat beknoptelijk zamengetrokken is door het *Journal des Débats*, hier volgen:

»De armentax (*poor-rate*) bestaat in Engeland sedert derdehalve eeuw. Een statuut van Koningin Elisabeth van den 19 December 1601, dat sedert vele wijzigingen heeft ondergaan, is als het ware de grondwet dier armen-tax. Het stelsel van armenbedeeling, door dat staatsstuk vastgesteld, berust geheel en al op de den kerspelen opgelegde verpligting om hunne armen te ondersteunen door persoonlijke opbrengsten, bestemd om aan gezonde behoeftigen in hunne woningen werk te verschaffen, en bijstand in geld of in levensbehoeften, hetzij aan huis, hetzij in speciale gestichten aan gebrekkige armen. Er waren insgelijks strenge strafbepalingen gemaakt tegen hen, die weigerden de armen-tax te betalen en tegen hen die zich liever aan bedelarij overgaven dan die hulp te ontvangen.

»Echter blijft het eene vraag of dat systeem, al werd het zelfs streng uitgevoerd, voldoende zou zijn geweest om de bedelarij met den wortel uit te roeijen. Maar zie hier wat er gebeurde:

»Het artikel van het organiek traktaat betreffende den arbeid te huis, aan de gezonde armen voorgeschreven, werd niet ten uitvoer gebragt. Na eene eerste overtreding van dezen regel werden de partikulieren gemagtigd om gezonde behoeftigen, voorzien van een huisvestings-billet, bij zich aan huis te ontvangen, te onderhouden, en te laten werken, tot afdoening van hunne armenbelasting. Het loon des arbeids werd geregeld door het kerspel, en geëvenredigd niet naar de verdiensten maar naar de behoeften. Deze huisvesting van behoeftigen, waarmede de landbouwers en de industrieelen zich gelijkmatig zagen bezwaard, was bepaald òf levenslang òf voor een zeker aantal weken, en zulks beurtelings.

»Bij eene andere nog grootere afwijking van het statuut, bezigden de kerspelen zelven tot landhoeven verlaten gronden, *parish farms*, *farm-houses*, genaamd, en plaatsten er zoo veel ledige handen als doenlijk was; doch daar deze soort van werkbedeeling niet voldoende was, stichtten zij eene soort van nationale werkplaatsen, bestaande in het maken van glooijingen langs de wegen, welke arbeid met zooveel per dag betaald werd, ook zelfs wanneer er niets was verrigt. Eindelijk werden, regtstreeks in strijd met den geest der wetsbepaling, de liefdadige gestichten, welke niets dan gebrekkige behoeftigen mogten opnemen, ook voor gezonde armen geopend, en onder voorwendsel van hen te laten werken, bezigde men hen uitsluitend tot blijkbaar onnutten arbeid, waartoe zij geene de minste moeite behoefden

vaarden, en die eene wijde deur openzette voor de luiheid.

»Dit was nog niet genoeg. Men bedacht weldra een systeem van bijstand, dat onmiddelijk ten gevolge had dat de noodzakelijke wetten van landbouw en nijverheid werden veronachtzaamd en miskend. Dit systeem, bekend onder den naam van *allowance*, had ten doel eene toelage van salaris te geven aan alle werklieden, wier dagloon of salaris niet toereikend was om er met hun huisgezin van te leven. Hieruit ontstonden twee even betreurenswaardige resultaten. Vooreerst dat alle landbouwers en eigenaars van fabrieken het loon, dat zij vroeger aan hunne werklieden betaalden, met de helft; dikwijls met drie vierden verminderden, en hunne eigene winsten met zooveel vermeerderden ten nadeele van de armen-kas; en ten tweede dat de werklieden, door dit middel verzekerd dat zij altijd een toereikend loon zouden ontvangen, volstrekt niet bezorgd waren om het te verdienen; zoodat, door eene ongerijmde omkeering van zaken, de ligtzinnigheid en luiheid alzoo de belooning van aanmoediging ontvingen, welke de arbeid alleen had moeten verwerven.

»Hier valt nog op te merken, dat de onderstand, aan gezonden zoo wel als aan gebrekkigen, in geld of in eetwaren verleend, hetzij te huis of in het liefdadig gesticht, van dien aard en van die hoeveelheid was, dat de toestand der bedeelde armen verreweg verkieslijker was dan die der niet-armen, en dat zij die van de armenbelasting trokken, vermogender werden dan die dezelve betaalden. Uit geloofwaardige stukken zien wij dat in 1830 in de city van Londen, vijftig huisgezinnen, vervolgd voor de betaling der armen-tax, genoodzaakt waren hun huisraad, tot zelfs hun bed te verkoopen, om aan den eisch van den fiskus van het kerspel te kunnen voldoen.

»Een ander soort van misbruik was dat de belasting niet uitsluitend voor de ware armen voordeelig was, en dat agenten van verschillende klassen, die voor de bedeeling zorgden, een groot deel aan voorgewende armen toevoegden, behalve wat zij er voor zich zelven afnamen bij wijze van overdreven appointementen, of wat zij door list of slecht beheer verdonkeremaanden.

»Een systeem dat tot zooveel misbruiken en schandalen den weg baande, had het resultaat hetwelk ligt was te voorzien. De arbeidende klasse, die er geen belang meer bij had te werken om in hare behoefte te voorzien, werd hoe langer zoo zedeloozer, en het *beroep* van *arme* werd het benijdbaarst van allen; zoo zag men dan ook van jaar tot jaar het aantal der bedeelden toenemen, en het cijfer van de armen-belasting werd opgedreven tot eene voor de belastingschuldigen verpletterende hoogte. In 1695 bedroeg het jaarlijksch cijfer der belasting niet meer dan 665,362 £. In 1801 was het gestegen tot 4 millioen £; in 1815 tot 6 millioen £; in 1832 tot 7 millioen £; in 1833 tot 7.500.000 £. Welk eene som! ongeveer 90 millioen guldens op eene bevolking van 14 millioen zielen!

»In dien tijd had het kwaad zulk een ernstig aanzien verkregen, dat de regering zich eindelijk verpligt achtte tusschen beide te treden. In 1833 werd door het Parlement een onderzoek bevolen, en het volgende jaar werd de wet op het armbestuur geheel en al omgewerkt en op nieuwe grondslagen gevestigd. De kerspel-armen-tax bleef behouden; maar alle oude wijzen van ondersteuning werden afgeschaft en vervangen door eene eenparige wijze, daarin bestaande dat de armen in gestichten van gedwongen arbeid (*work-houses*) werden opgenomen. Het stelsel dier werkhuizen werd zonder onderscheid op alle klassen van behoeftigen, op lieden van allerlei kleur en geur toegepast. Oude lieden, zwakken, ongeneesbaren, krankzinnigen en half-dwazen, landloopers en gezonde behoeftigen, mannen, vrouwen en kinderen werden er in geplaatst en in de verschillende afdeelingen, soort bij soort, bijeen gebragt.

»Oude gebrekkige lieden worden er op eene bijzondere wijze verpleegd, gelijk de menschelijkheid het voorschrijft, en ten hunnen opzigte is het *work-house* een waar Godshuis. Maar gezonde behoeftigen hebben het er op verre na zoo aangenaam niet. Daar de nieuwe wet ten doel heeft de misbruiken te bestrijden, die den overvloedige aanwas van het pauperismus veroorzaakt hebben, heeft zij het gemak en de inschikkelijkheid van het voorgaande stelsel moeten vervangen door eene toepassing van strengheid en schrikaanjaging, waardoor het toevlugtsoord der armen een voorwerp van afschuw, een huis van korrektie en tuchtiging geworden is.

»De behoeftige die werken kan, wordt bij zijne komst in het werkhuis met een bloot werktuigelijken arbeid belast, namelijk aan den handmolen (*trank mill*) of den voetmolen (*tread mill*). Het voedsel dat hij ontvangt, is van minder gehalte en hoeveelheid dan wat de vrije arbeiders in het distrikt waar het werkhuis ligt, ontvangen. Bovendien moet hij vaarwel zeggen aan zijne vrouw en kinderen, want mannen, vrouwen en kinderen worden alle in de werkhuizen van elkander gescheiden, even als in de gevangenissen. Eindelijk moeten de bewoners van het werkhuis eene uniform, een soort van grof dievenpak dragen. Voor gezonde behoeftigen is het werkhuis dus in den vollen zin een tuchthuis, en ten gevolge der wijziging van de armenwet in 1834 werd alzoo eene reaktie daargesteld, die noch de menschheid, noch de billijkheid kunnen goedkeuren, vermits de armoede in plaats van aangemoedigd en beloond te worden gelijk vroeger, thans even streng behandeld wordt als de misdaad.

»Het middel werkte oogenblikkelijk; binnen de drie jaren die op de invoering der wet volgden, ziet men den vloed van het pauperismus trapswijze dalen. Sinds 1835 is het jaarlijks cijfer der armen-tax van 7,500,000 £, het bedrag in 1835, tot 5,526,400 £ gedaald. In 1836 daalde het weder tot 4,717,620 £, en in 1837 tot 4,044,741 £.

»Maar het kwaad was sterker dan het middel. Het nieuwe systeem had aan de armoede haar billijk deel niet gegeven; de zeden en gewoonten spanden met haar zamen, en zij trad allengs weder in al hare regten en privilegien. Nadat de eerste indruk van afschuw voorbij was, werd het *work-house* in alle geval minder ondragelijk gevonden dan koude, honger en dorst. Eene filantropische reaktie ontstond in de volksmeening tegen de ware of veronderstelde strengheid in die armengestichten, en de bestuurders werden allengs flaauwer in de uitoefening der wet. De dwangarbeid met de *crank mill* werd vervangen door den aangenamen en gemakkelijken arbeid der gewone ambachten, onder genot van goed vuur, goede ligging en eene goede tafel; weldra waren de *work houses* weder opgepropt vol.

»Na eenige jaren werd de wet, als niet uitvoerbaar meer, en als een verroest wapentuig en een tot gebruik ongeschikt ding, ter zijde geschoven. Men was genoodzaakt tot het oude stelsel en tot de oude misbruiken terug te keeren. Toen werd de ondersteuning met werk in het werkhuis, dat eertijds regel was, eene uitzondering, en de bedeeling aan de huizen der werkelooze armen, die vroeger uitzondering was, werd nu weder regel. Toen werd de dijk op nieuw verbroken, en — zooals de heer Moreau Christophe zich uitdrukt — de zee van het pauperisme klom al hooger en hooger en bereikte het hoogst mogelijke peil."

Men schrijft uit Brünn, dd. 6 November, aan den *Salzburger Correspondent*:

»Ik heb u reeds voor een geruimen tijd gemeld, dat de prinses Karola Wasa te Morawetz de katholijke geloofsbelijdenis zoude afleggen. Reeds voor eenige jaren gevoelde de prinses genegenheid voor de Katholijke Kerk, en zij zoude dien gewigtigen stap reeds vroeger hebben gedaan, indien zij niet door hare naaste omgeving ware [illegible] dering van gevoelens bij de prinses te bewerken, aan een protestantschen hofprediker te Baden de taak werd opgedragen, om haar in de protestantsche leer grondig te onderwijzen, en eene verkleefdheid aan de protestantsche gemeenschap bij haar te weeg te brengen. Doch de opperhofprediker had het ongeluk, dat zijne in het werk gestelde pogingen juist het tegendeel bewerkten van hetgeen hij beoogde.

»Terwijl hij aan de prinses eene innige verkleefdheid aan de protestantsche gemeenschap moest inboezemen, versterkte hij slechts hare overhelling tot de Katholijke Kerk; en zijn onderwijs in de protestantsche leer bewerkte in haar de onwrikbare overtuiging van de eenige ware katholijke godsdienst. Toen nu haar besluit vastelijk genomen was, doch deszelfs uitvoering wegens hare minderjarigheid afhing van de toestemming van haren te Weenen wonenden vader, verzocht zij na hare komst te Morawetz om die toestemming, welke zij ook verkreeg. Tijdens haar verblijf te Brünn verklaarde zij aan den ZHW. Bisschop, dat zij tot de katholijke godsdienst wilde overgaan. Deze, zeer verheugd over dien stap, beval haar den eerw. F. Geiszler voor het onderwijs in de katholijke godsdienst aan, van wien zij dat dan ook gedurende eenige weken ontvangen heeft. Volgens haar verlangen werd de dag van haren overgang bepaald op haren naamsdag, den 4 Nov., zijnde tevens de feestdag van den H. Karolus Borromeus. De plegtigheid der afzwering van de dwaling geschiedde in handen van den Hoogwaardigen Bisschop, en in het bijzijn eener groote schare van aanzienlijke genoodigden en van eene menigte andere belangstellende geloovigen.

Hulde aan Dr. Newman.

„Wij zijn van meening dat er aan de regtspleging in ons land eene bedenkelijke wonde is toegebragt, en dat de Roomsch-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeggen, dat er hier voor hen geen regt is, zoodra de protestantsche gevoelens van gezworenen en regters mede in het spel komen." *The Times.*

Bedrag der vorige opgave	ƒ 941.06
Van J. V. H.	„ 2.50
	ƒ 943.56

Men schrijft uit Frankfort dd. 15 Nov. dat de zaak van den vrijheer von der Kettenburg, uit Mecklenburg, die in strijd met de wetten, in de uitoefening zijner godsdienst belemmerd en deswege vervolgd is, in de vorige week voor den Bondsdag was gebragt. Men meent dat de Mecklenburgsche regering eerlang tot het geven van inlichtingen zal geroepen worden.

Volgens het verslag van den staat der Kolonie Suriname over 1850 is het aantal Katholijken, zoo te Paramaribo als in het distrikt Opper-Nickerie en het etablissement Batavia, gedurende het jaar 1850 met 370 personen vermeerderd.

Wij vernemen, dat gisteren het vertrek van den derden trein op den Hollandschen spoorweg vertraagd is geworden door het buiten spoor geraken der lokomotief *de Hoop*, welke den trein op een ander spoor zoude brengen. Dit derailleren is natuurlijker wijze niet te weeg gebragt door het te hard rijden, daar zulks nog vóór het vertrek plaats vond en men, zoo als gewoonlijk bij spoorverwisseling, zeer langzaam reed. Men verzekert dan ook, dat dit ongeval weder veroorzaakt is door het ongelijk stellen der veren, zijnde deze zelfde lokomotief dan ook nu reeds voor de derde maal gederailleerd. (*H.*)

Z. M. heeft benoemd tot substituut-griffier bij de arrondisssements-regtbank te Amsterdam, Mr. H. M. van der Sande.

Het *Staatsblad* nº. 195 bevat de wet van 5 Nov. jl., houdende vrijstelling op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte) van de regten van in- en uitvoer, van alle goederen voor den doorvoer bestemd.

Het graafwerk van het kanaal van de Regge naar Almelo is aan den aannemer J. Zwolsman te Kuinre gegund geworden voor eene som van ƒ147,900. (*Z. Ct.*)

Op het berigt van het K. K. Oostenrijksche Konsulaat-Generaal alhier aan het K. K. Centraal Zee-Gouvernement te Triëst, over het noodlottige omkomen van de 9 Helvoetsluiser zeelieden, tijdens het vergaan van het Oostenrijksche schip Pegno d'Amicizia, en op de aanbeveling van de ongelukkige nagelaten 8 weduwen en 26 weezen in de milddadigheid van de Oostenrijksche regering en menschenvrienden, door gezegd Konsulaat-Generaal, heeft het genoemde gouvernement te Triëst dadelijk eene oproeping ter geldelijke ondersteuning van de weduwen en weezen gedaan, en in weinige dagen waren reeds ƒ1090 daarvoor ingekomen en verdere aanzienlijke bijdragen stonden nog te wachten. Deze gelden zullen door het genoemde K. K. Oostenrijksche Konsulaat-Generaal aan het gemeente-bestuur van Helvoetsluis [illegible] (*H.*)

'sGRAVENHAGE, 17 Nov. De minister van justitie heeft aan de heeren komm. des Konings in de provinciën te kennen gegeven, dat andermaal militaire detachementen beschikbaar zullen worden gesteld, ten einde weder gedurende den aanst. winter, de dienst der hulp-marechaussées zou kunnen worden ingevoerd. — Aan de gemeente-besturen is daarvan mededeeling gedaan onder opmerking, dat aan het verstrekken van eene 'brigade maréchaussée de bepaalde voorwaarde wordt gesteld, dat de betrokkene gemeenten zich uitdrukkelijk verbinden, om ten haren laste te voorzien in hetgeen de huisvesting en voeding der brigades meer zouden kosten dan de schadeloosstelling van 35 cents daags, die per hoofd van Rijkswege wordt verstrekt, en dat zij zich ook verpligten, tot vergoeding aan het rijk van hetgeen voor de fourages der paarden meerder dan in de garnizoensplaatsen zou moeten worden betaald.

GORINCHEM, 16 Nov. De St. Maarten beestenmarkt is als naar gewoonte druk bezocht geweest; het was een lust het schoone vee te zien. Men berekent dat er 4500 à 5000 stuks vee aan de lijn was; druk en levendig was de handel, terwijl het vette goed hoog betaald wordt.

— Gisteren middag werden alhier twee zakkenrollers door de policie betrapt en naar het huis van arrest getransporteerd. Een hunner was reeds ƒ200 magtig geworden van een boer, die zijn geld echter weder terug bekomen heeft. (*N. Rott.*)

TILBURG, 15 Nov. Terwijl een aantal ingezetenen, vooral de boerenstand, zich verheugen over de invoering van de nieuwe wet op het geslagt, voornamelijk over het voordeel en het gemak, die zij hebben door de afschaffing van den accijns op de varkens en schapen, gevoelen de vleeschhouwers alhier het ongerief van die nieuwe wet, doordien zij thans zelven hun vee moeten waarderen en zich dan aan de benadering van hetzelve, door 's rijks ambtenaren, zien blootgesteld. Van daar dan ook dat zij zich gezamenlijk alhier dezer dagen per rekwest aan hoogerhand hebben geadresseerd, met eerbiedig verzoek, ten dien aanzien, eene verandering in de wet op het geslagt te brengen.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag, 17 November.

In deze zitting hebben de beraadslagingen plaats gehad over het voorstel van den heer Wintgens, strekkende om eene ex-

quête betrekkelijk den toestand der nationale zeevisscherijen in te stellen. Nadat onderscheidene leden en ook de Minister van Binnenl. Zaken het woord hadden gevoerd, heeft de heer Wintgens zijn voorstel ingetrokken, maar tevens verklaard op dit onderwerp te zullen terugkomen, wanneer uit het eerlang betrekkelijk deze aangelegenheid te wachten wets-ontwerp, en de daarbij over te leggen verslagen en adviezen van door de regering geraadpleegde kollegien en deskundigen voor hem niet dat licht mogt voortvloeijen, dat in het belang der zaak als noodig te beschouwen is.

Vervolgens hebben de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten een aanvang genomen, en zullen deze op morgen ten elf ure worden voortgezet.

De kommissie in wier handen is gesteld het verslag der Regering omtrent den toestand van Nederl. Indie over 1849 heeft haar rapport ter tafel gebragt. De Kamer heeft besloten dat stuk te doen drukken en ronddeelen en nader te bepalen wanneer over de daarbij door de kommissie voorgestelde konklusie beslist zal worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Nov. Heden is de Prins-President van Fontainebleau, waar de jagtpartijen zijn afgeloopen, te Parijs teruggekomen.

— Van de instelling van een Onder-Koningschap voor Algiers, wordt minder gesproken.

— Men gelooft hoe langer zoo meer aan de proklamatie van het keizerrijk, op 2 Dec, stelt het huwelijk des Keizers in Januarij, en de plegtige krooning op 21 Mei 1853.

— Heden leest men in de *Union* de volgende stellige verklaring: »Gaillard, de maker van het helsche werktuig, is op Malta gevat."

— Volgens het *Journal de la Librairie* bedraagt het aantal almanakken in Frankrijk ruim 7000, van welke voor het jaar 1853 meer dan 4 millioen exemplaren zijn getrokken.

— De statuten van de nieuwe bank, welke thans stellig den naam zal voeren van »algemeene bank voor het krediet op roerende goederen," zijn gisteren door den Raad van State goedgekeurd. Men verwacht spoedig de mededeeling der statuten in den *Moniteur*.

— De heer Donoso Cortes, markies de Valdegamas, gevolmagtigd minister van Spanje te Parijs, heeft verlof bekomen om voor eenigen tijd naar Spanje terug te mogen keeren. Zijne reis heeft echter geen staatkundig doel.

(*Per telegraaf*). PARIJS, 17 Nov. De *Moniteur* bevat in zijn niet officieel gedeelte een antwoord op de [illegible] legitimistische dagbladen ter zake van [illegible] van Chambord, te gelijk met de manifesten der republikeinen en socialisten. In dit artikel wordt erkend, dat er een hemelsbreed verschil bestaat tusschen deze stukken, maar dat zij desniettemin alle op hetzelfde dwaalbegrip steunen en hetzelfde doel beoogen. Van beide kanten wordt de volkssouvereiniteit ontkend, waarvoor de demagogen hun eigen wil, en de graaf v. Chambord zijne persoonlijk regten in de plaats stelt. Zoowel in het een als in het ander geval is de gevolgtrekking dezelfde, te weten, dat al wat de natie besloten heeft niets is; alleen doen de demagogen deze verklaring met de beleediging in den mond en de dolk in de hand, terwijl de graaf v. Chambord het met eene smartvolle onderwerping doet. De wil der natie, zoo eindigt het artikel, is het grondbeginsel en het regt waarop elke dijnastie steunt. De voorwaarden voor haar bestaan zijn, dat zij steeds de groote belangen der natie blijve vertegenwoordigen, en haar pligt, dat zij zich aan hunne behartiging bij uitsluiting wijdt.

MADRID, 11 Nov. In de *Gaceta* van heden komt de tweede wekelijksche staat voor van de dépôts en konsignatie-kassa. De depôts in edel metaal beliepen eene som van 17,298,745 realen, tegen 16,486,706 r. in het laatst der vorige week. De vermeerdering van gedeponeerd [illegible] zijnde sedert de vorige [illegible] 23,601,991 r.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Nov. De gen. Omphal, vergezeld van kapt. Gevers en baron Tindal, zijn alhier uit Nederland aangekomen, om de begrafenis van den hertog van Wellington bij te wonen.

— De stoomboot *Europa* heeft te New-York het belangrijk berigt aangebragt dat de gen. Franklin Pierce, gelijk te voorzien was, *is verkozen tot President der Vereenigde Staten*. De heer King is tot vice-president benoemd.

De regter Conklin is te Washington terug gekomen na het geschil met Cuba te hebben vereffend. Men weet echter nog niets op welke voorwaarden.

De heer Everett zal Daniel Wester opvolgen als staatssekretaris voor buitenlandsche zaken.

— Men een enkel woord is gisteren gewag gemaakt van de omwenteling die in eene der provincien van het Argentijnsche Statenverbond heeft plaats gehad. In den nacht tusschen 10 en 11 September is namelijk te Buenos-Ayres, onder de leiding van twee generaals een einde gemaakt aan het bestuur van den generaal Urquiza, die na de verdrijving van Rosas zich zelven tot gezagvoerder der provincie had opgeworpen, en de Kamer van Afgevaardigden ontbond die zich tegen zijn wil verzette. Toen Urquiza van het gezag vervallen werd verklaard, bevond hij zich te Santa Fé om er een nationaal kongres te beleggen. De troepen waren reeds vooraf ten gunste der revolutie gewonnen, en daar de bevolking nooit met den generaal ingenomen was, is de zaak zonder bloedvergieten beslist. De ontbonden Kamer kwam terstond den 11 bijeen, en benoemde den gen. Manuel Pinto tot gouverneur der Provincie, die op zijne beurt Dr. Asina tot eersten minister benoemde, en die verklaarde dat hij den handel, de vrijheid der scheepvaart en de gemeenschap met de overige staten uit al zijn vermogen zou bevorderen.

Urquiza, de omwenteling vernomen hebbende, scheen daarin te willen berusten, ofschoon hij van zijne betrekking als voorloopig bestuurder der buitenlandsche zaken van het Staten-verbond tot regeling der onderlinge betrekkingen der provincien geen afstand scheen te willen doen. Doch het volk weigert volstrekt hem als zoodanig te blijven erkennen.

Dagbladen van Brazilie schetsen den toestand van dat land als zeer bloeijend af, en uiten den wensch, dat de stroom der landverhuizers uit Europa zich voortaan derwaarts moge rigten, alzoo de ontginning van 's lands natuurlijke rijkdommen slechts arbeidende handen behoeft om groote voordeelen op te leveren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 16 Nov. Men schrijft uit Posen dd. 8 Nov. omtrent de verwikkeling tusschen Mgr. den Aartsbisschop van Gnesen en Posen het volgende:

De opperpresident v. Puttkammer had voor eene openstaande pastorij een jong geestelijke voorgesteld, die eerst sedert twee jaren priester was; de regel van het Diocees vordert echter driejarige priesterlijke dienst ter vervulling eener pastorij. Inmiddels had het dekenaat in de waarneming der pastorij voorzien, terwijl de opperpresident die bovengemelde tijdsbepaling een »vermeenden regel" noemde, en den jongen geestelijke deszelfs aanstelling had toegezonden. Op vertoog van den aartsbisschop zag de president later van zijne vordering af, en verzocht dat Z.H.W. den bedoelden geestelijke op de gebruikelijke wijze zoude aanstellen. De aartsbisschop stemde daarin toe; doch daar die geestelijke inmiddels naar elders beroepen was en dat beroep aangenomen had, zoo was *deze zaak* afgeloopen, gelijk de opper-president zelf erkende in een lateren brief, waarin hij echter zulk eene beleedigende uitdrukking bezigde, dat de Aartsbisschop zich verpligt vond daarover bij den Koning zijn beklag te doen. Op dit oogenblik is deze zaak nog niet ten einde gebragt.

— Zondag nacht zijn te Maintz, door middel van inbraak in het bureau der Keulsche stoomboot-maatschappij, niet alleen de ter verzending gereed liggende geldpakketten gestolen, maar is ook een oppasser van het leven beroofd.

— Volgens berigten uit Stockholm van den 9den dezer luidden de laatste bulletins omtrent den toestand van den Koning en de Prinses Eugenie eenigzins gunstiger, ofschoon zich nog bij geen der beide doorluchtige zieken bepaalde teekenen van beterschap hadden opgedaan.

— Aan den *Staats-Anzeiger* voor Wurtemberg wordt van hier geschreven: »Naar wij met zekerheid vernemen zal het ministerie met een nadrukkelijk programma voor de aanstaande Kamers verschijnen. De hoofdpunten zijn: 1) bepaaldelijk vasthouden aan de konstitutie volgens haar wezenlijken inhoud, tegen alle eischen der onsmelting in den korporatie-geest der standen in den zin der *Kreuzzeitung* en van hare partij; 2) bescherming van het Protestantismus tegen alle in- en uitwendige vijanden, en 3) doorzetting van het sedert Sept. ll. in de tolquestie aangenomen standpunt.

— De *Fr. Post.* meldt dd. 14 Nov. uit Karlsruhe, dat men daar in wel onderrigte kringen spreekt van eene spoedige beslissing der tolverschillen, en wel in dier voege, dat de tolvereeniging met Pruissen behouden blijft.

BERLIJN, 16 Nov. De beide Kamers zijn tegen 29 dezer bijeengeroepen.

— Men schrijft uit Breslau dat de missie die aldaar voor de soldaten, die de Poolsche taal spreken, gehouden is, vier dagen geduurd heeft, in welken tijd de Eerw. PP. met klem van redenen, behalve de algemeene pligten, hun ook in het bijzonder de pligten van den soldaat onder het oog hebben gehouden, en hen tot derzelver stipte vervulling opwekten en aanmoedigden. De vrome stemming dier krijgslieden blonk daarbij aandoenlijk uit. De meesten hunner bleven van 's namiddags 2 ure tot 's avonds 9 ure in de kerk, en zongen in den tusschentijd der preeken onophoudelijk Poolsche kerkgezongen. Den 3den Nov. ontvingen 500 man gemeenschappelijk de H. Kommunie. In eene preek voor de Duitsche soldaten, ontwikkelde Pater Rohr dat de soldaat de geboren kampvechter was tegen de revolutie, en dat hij de door de revolutie zoo schandelijk misbruikte leus van *Vrijheid*, *Gelijkheid en Broederschap* in een christelijken zin verstaan moest enz., welke taal een ongemeenen indruk op de soldaten van allerlei rangen maakte.

WEENEN, 15 Nov. De *Lloyd* deelt mede, dat de Keizer van Rusland het plan voor den spoorweg van Odessa naar Charkof heeft goedgekeurd, en toegelaten dat de inschrijving geopend werd, waarbij het gouvernement 5 pCt. rente gnarandeert.

— In de groote steden van het Rijk is aan elk politiebureau een militair opperhoofd toegevoegd; reeds zijn te Venetië, Milaan, in Slavonië en elders in de monarchie een aantal van die betrekkingen aan militairen opgedragen.

ITALIE.

De grootvorst van Rusland en zijne gemalin zullen waarschijnlijk den winter te Venetie doorbrengen.

De groothertog van Toskane sluit eene leening van 70 millioen tot dekking van schuld en tot vergrooting der haven van Livorno.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Nov. Het budget der ontvangsten over 1853 is op 123,224,250 fr. geraamd.

— De afdeelingen der Kamer van vertegenwoordigers hebben het wetsontwerp betreffende de drukpers onderzocht. De diskussien waren zeer levendig.

— De heer Verhaegen is door den Koning ten gehoore ontvangen.

— Dezer dagen werd een geacht advokaat te Mons met een vonnis gestraft, omdat hij zonder verlof uit het geld gegaan was, en geweigerd had de bevelen van een korporaal op te volgen. Hij moet namelijk 15 fr. boete betalen en de proceskosten, of vijf dagen gevangenis doorstaan.

(*Per telegraaf.*) BRUSSEL, 18 Nov. De kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren de beraadslaging ten einde gebragt over de begrooting van wegen en middelen, en dat budget met eenparige stemmen der 78 tegenwoordige leden goedgekeurd ten bedrage van 123,224,250 fr. daaronder begrepen 1 millioen als opbrengst der verkoopingen van domaniale goederen.

STADSNIEUWS.

In de 218de Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 16e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 6938 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 November.

BEVALLEN (16 Nov.): A. M. Schrikker, geb. Graichen, Z. (17 Nov.): E. Riechelmann, geb. Hoffmann, D.

OVERLEDEN (13 Nov.): J. van Bladeren, 29 j. - J. A. Stoerhaan, 19 j. — (15 Nov.): C. M. A. S. Pesch, 2½ j. - H. Lotz, 43 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 November.

AFLOOP DER VEILING van 919¼ Kranjangs en Kanassers en 3 Vaten JAVA SUIKER, gehouden door de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Monster			Monster			Monster		
N°. 1.	*f* —	à —	N°. 8.	*f* —	„ —	N°. 15.	*f* 29½	à 31½
„ 2.	„ —	„ —	„ 9.	„ 26¼	„ —	„ 16.	„ 30	„ 32
„ 3.	„ —	„ —	„ 10.	„ 28	„ —	„ 17.	„ 31¼	„ 33½
„ 4.	„ —	„ —	„ 11.	„ 26¾	„ 28½	„ 18.	„ —	„ —
„ 5.	„ —	„ —	„ 12.	„ 27¼	„ 28½	„ 19.	„ —	„ —
„ 6.	„ —	„ —	„ 13.	„ 29	„ 30	„ 20.	„ —	„ —
„ 7.	„ —	„ —	„ 14.	„ 29	„ 30			

ROTTERDAM, 17 Nov. Heden zijn verkocht 100 à 40 vat Maryland Tabak, per *Richard Anderson*.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 17 Nov. Rogge. Verkocht: 142/3 ℔ Arch. *f* 180 1/m.; 142/2 ℔ Riga *f* 177 3/m. — Moutwijn *f* 17,75; Jenever *f* 21,25; Amst. Proef *f* 22,50, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 17 Nov. *Koffij*. Met eenigen handel tot stijve prijzen. Er zijn gedaan ca: 1400 b. Dom. en 654 b. Brazil.

Granen. Tarwe en Rogge vast.

LONDEN, 16 Nov. *Rawe Suiker*. *Vreemde* stil maar ferm tot vorige prijzen. Aangeboden Bahia zeilende 830 k. bruin en 250 k. blank beide voor een naburige Europesche haven en 4290 b. voor Germon of Triëst. Deze drie ladingen zijn hier verzekerd. *Geraffineerd*. In de Gestampte [illegible] voor export.

Koffij. Goed prijshoudend voor Plantage [illegible] vraag. Native Ceylan ferm tot vorige prijzen.

Rijst. Meer gezocht en koulant genomen tot vorige prijzen. Ord. tot goed blank Bengaalsch [illegible]

LIVERPOOL, 15 Nov. *Katoen*. Er zijn gedaan 4 à 5000 b. De markt blijft ferm maar gedrukt, de prijzen zijn onveranderd.

— 16 Nov. *Katoen*. De markt is stil. Er zijn verkocht 3000 b.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		17 NOV. 4½ u. gebl.	18 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	63⅞	63 13/16	63⅞	63 13/16
Dito Dito	3	77 1/16	76¾	76 13/16	
Dito Dito	4	95 7/16	95⅜		
Dito Obligatien O. I.	4	94¼			
Amortis. Syndic.	3½	94	94		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg		101			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		53	52⅞	53⅛	
FRANKRIJK, Obligatien	3	79 3/16	79	79⅛	79⅛
SPANJE, Nieuwe	1	24 11/16	24 11/16	24¾	
Dito	3	50⅜			
Dito Binnenl. à 6/m.		44⅞	44⅞	45 1/16	45
Coup. Bewijzen		3¼	3¼	3 13/16	
Amortisable Schuld		6¼	6¼	6 5/16	
PORTUGAL te Londen	5	41 5/16	41⅜		
Dito Dito	4	37⅞	37 13/16	37⅞	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108			
Dito Dito 1828 en 1829		106½	106½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96⅞			
Dito	4½		101 11/16	101¾	
Dito bij *Hope*	4	91½	91 7/16		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		90 5/16			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	70 13/16			
Cert. van dito		71⅛	71½		
POLEN, Certifikaten	4	85½	85⅛		
Dito Aand. à fl. 500		162½			
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 3/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	77⅞	77 11/16	77¼	
Dito 1847	2½	40½			
Dito 1851	2½	40⅛	40	40 1/16	
Dito 1849	5	90½	90⅜	90½	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	89 15/16	89⅞		
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito à 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	99⅛	99		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½				
MEXICO Nieuwe	3	25⅛	25⅛	25 3/16	
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2	21			
Dito Uitgestelde		10 9/16	10⅝		
ECUADOR à £ 100					

Binnenl. fondsen blijven nagenoeg als gisteren. Van vreemde fondsen zijn Spaansche door groote kooporders eenigermate vooruitgegaan. In Belgen was mede eenige kooplust. Oostenrijksche en de overige soorten waren daarentegen lusteloos met weinig affaire.

Koers van het Geld: Beleening 2½ 3 pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f 56⅛		Livorno	2/m. f 38½	
„	zigt „ 56⅜		Napels	„ „ 81⅛	
Bordeaux	2/m. „ 55¾		Petersburg	„ „ 1,86	
„	½/m. „ 56		Weenen	6/w. „ 30¼	
Madrid	3/m. „ 243		Augsburg	„ „ 35⅜	
Cadix	„ „ 243		Frankfort	„ „ 99	
Seville	„ „ 239		Hamburg	2/m. „ 35 3/16	
Bilbao	„ „ 240		„	zigt „ 35 7/16	
Lissabon	„ „ 41¾		Londen	2/m „ 11,75	
Porto	„ „ 41¾		„	zigt „ 11,80	
Genua	2/m. „ 46¼		Rotterdam	„ ⅛	

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 56⅛; 1840, 5 pc. 100⅞; 1848, 100⅛; 1852, 101; Spanje 1 pc. 24⅜; Binnenl. 3 pc. 45¼; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 16 Nov. Fransche 3 pc. 86,75; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 107,90; Schatk. 3,50; Bank-Actien 3000,—; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 97, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 45⅝; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 985,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 100¼.

MADRID, 11 Nov. Spanje 3 pc. 46¼; Ardoins 1 pc. 25⅝; Uitg. Schuld 6⅜; Comité-Bewijzen 3.

LONDEN, 16 Nov. Cons. kont. 100⅜ a 100½; op tijd 100⅜ a 100½; Braz. 100 a 102; 1829/39 — a —; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 21 a 21½; Uitgest. 10 a 10½; Mexiko — a —; Nieuwe 25¼ a 25½; Peru 4½ pc. 103 a 104; Uitgest. 62 a 64; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. 104¾ a 105; Portugal 5 pc. 40 a 41; 4 pc. 38 a 38½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 24⅞ a 25; 3 pc. 51¾ a 52¼; Coup. cert. 3⅝ a 3⅞; Passive 6⅛ a 6¼; Holl. 2½ pc. 65 a 65½; id. 4 pc. 97 a 97½; Venez. 40 a 42; Uitg. 15½ a 16.

WEENEN, 16 Nov. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 94¼; Bank-Actien 1338.

BERLIJN, 16 Nov. Schuldbr. 3½ pc. 90¾; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 91⅛; Loten fl. 200 22¼; id. fl. 300 157; id. fl. 500 91⅞; Amsterdam zigt 143⅛g. id. 2/m. 142⅜g.

HAMBURG, 16 Nov. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 90¾; Spanje 1 pc. 23⅜; Binnenl. 3 pc. 42.

FRANKFORT, 16 Nov. Met. 5 pc. 80; 4 pc. 64; 2½ pc. 40⅝; Bank-Actien 1352; Darmst. Loten fl. 50 90⅜; id. fl. 25 31⅜; Badensche Loten fl. 50, 66¼; id fl. 35, 38; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 63½, Werk. Sch. 4 pc. 95¼; Sijndic. 3½ pc. 94¼.

SCHEEPSTIJDINGEN.

ROTTERDAM, 17 Nov. Volgens brief van kapt. Nap, voerende het schip Macasser, bevond hij zich, de 12 dezer in goeden staat zeilende, op de hoogte van de Singels; alles wel aan boord.

BATAVIA, 29 Sept. Het schip Doctrina et Amicitia, kapt. Wijnandts, van San Francisc alhier aangekomen, heeft op een rif, in de Moluksche zee, gestooten en daardoor lekkage bekomen, is den 16 dezer naar Soerabaija vertrokken om te repareeren.

St. PETERSBURG, 9 Nov. Het schip Alexander, kapt. Bakker, van Amst. herwaarts gedestineerd, is, den 7 dezer, lek te Croonstad binnengebragt; de lading was waarschijnlijk onbeschadigd gebleven.

STAVANGER, 12 Nov. De schepen Vrouw Trijntje, kapt. Visser, van Amsterdam naar Stettin en Sara Anna Cornelia, kapt. Rabe, van dito naar Rostock, zijn tusschen den 4en en den 7en dezer te Egersund, binnengeloopen, het eerste met overgeworpen lading schade aan den boeg, tuigagie enz. en het laatste met gebroken roer, verlies van zeilen, boten enz.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 17 Nov. D. Keus, Europa, Batavia, l. van Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. — Gisteren nog: E. Swart, voor wijlen A. Krentebol, Drie Gebroeders, Batavia.

PADANG, 28 Aug. Gortmans, Catharina Maria, Rott. — 5 Sept. Hooglandt, Cesar, Amst.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 18en Okt. 20 mijlen Noord West van St. Helena Science, kapt. Westcott, van Mauritius n. Amsterdam.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

AKIJAB, William en Mary, Harvy: 10.000 balen Rijst E. Wertheman.

BILBAO, Joven Venturosa, Gondra: 1 lading Castanjes, Order.

HAVANA, Ac[illegible]o, Meijer: 957 k. Suiker, F. Smelt en Zonen, 1 partij Sigaren, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Nov. in lading naar:

Keulen	J. C. N. Wilson, Colln n°. 4.
Weesel	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Manheim	W. Trip, de Rijn.
Mainz	B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Frankf. & Coblenz	J. Arnheiter, Frankfort N°. 8.
Dusseldorp & Neus	Th. Weerpas, Carolina.

AMSTERDAM, 18 Nov. vertrokken:

[illegible]	[illegible]
Mainz	W. Huppert, Mainz N°. 7.

KEULEN, 16 Nov. aangekomen:

Kapt. Haasters van Amsterdam met 3821 centenaren
„ v. Loosen „ Rotterdam „ 5138 „

KEULEN, 17 Nov. in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Wilson Kolln n°. 3.
Rotterdam	„ Holz „ „ 14.

Rijnhoogte	ARNHEM 17 Nov.	2 el	5 duim.	
	KEULEN 17 „	8 vt.	9 „	

Voor de bij den brand van Acquoy ongelukkig gewordene oude lieden is bij de Redaktie ontvangen:

Van W. B. . . . . f 5.
Van. . . . .g, 1 muntbillet N° 131558. . „ 10.

ADVERTENTIEN.

(2400) Die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den boedel van Wijlen den Wel-Eerwaarden Heer ADRIANUS BLOM, in leven Roomsch Catholijk Pastoor te Sloodijk, gemeente Loenen, en aldaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan opgave te doen voor den eersten December aanstaande, aan de Pastorij aldaar.

Edele Menschenvrienden!

Ten tweeden male trof deze gemeente binnen drie maanden tijds eene noodlottige ramp, daar door eenen vreeselijken brand alhier in beide keeren zeven huizen werden in de asch gelegd. Voor één dezer ongelukkige huisgezinnen (de overige huizen waren tegen brandschade behoorlijk verzekerd) wordt uwe christelijke liefdadigheid dringend ingeroepen. Drie hoogbejaarde menschen, van welken twee eenen meer dan tachtigjarigen ouderdom bereikt hebben, en de derde, eene brave weduwe is van cirka zeventig jaren, met eenen *altijd zieken zoon*, eenen schoonzoon en dochter, zijn door dezen brand totaal geruïneerd. Gedurende eene reeks van veertig jaren hadden deze brave menschen met aanhoudende tegenheden, als ziekten, verliezen van vee en andere ongelukken, te kampen, doch mogten door hunnen onvermoeiden arbeid nog altijd hun zuur verdiend stuk broods eten; thans echter zijn zij buiten staat gesteld dit verder te kunnen doen, wijl behalve hun huis en stalling, een paard en veulen, een varken, al hunne gereedschappen, als ploeg, egge, wagen, en kar geheel vernield werden, en zij met de grootste inspanning slechts vijf stuks vee hebben kunnen redden; maar ook hunne geheele voorraad hooi, 30 à 40,000 ponden, werd een prooi der vlammen; tot zelfs het geld, hetwelk zij door den verkoop hunner produkten hadden bijeengezameld tot afbetaling hunner pachten, is, bij hetgeen er nog is kunnen gered worden, verloren geraakt. Edele Menschenvrienden! hebt gij door uwe liefdegiften ongelukkige huisgezinnen meermalen van den rand des afgronds gered; ach! geef ook ditmaal gehoor aan de inspraken van uw hart. Het geringste offer zal met de meeste dankbaarheid ontvangen, en hiervan in dit dagblad melding gemaakt worden. Tot het ontvangen van deze liefdegiften hebben zich, behalve de ondergeteekende, de Zeer Eerwaarde Heeren J. G. WENNEKENDONK, Pastoor te Amersfoort en G. KOK, Pastoor te Weesp, welwillend bereid verklaard.

Rhenoy, bij Leerdam, J. THURING,
(2402) 8 November 1852. *Pastoor.*

DU BARRY'S REVALENTA ARABICA heeft in mijnen gezondheids-toestand eene hoogst merkwaardige verandering teweeg gebragt, en ik zegen den dag, waarop ik met dit Voedsel bekend geworden ben.

VON BIATOSKORSKI,
Konink. Pruiss. Commissaris van Policie in Breslau.

DU BARRY'S REVALENTICA, een Meel, dat ligt verteerbaar is en de eigenschap bezit, een gedesorganiseerd verterings-organ te herstellen en de levenssappen te verbeteren, is in onderstaande Dépôts voor 87½ Ct. — f 2. — f 3½ — f 8 en f 10 te verkrijgen. Het heeft zeer vele lijders van zeer verschillende ziekten bevrijd, en recommandeert zich door gemakkelijke aanwending, zoowel als door het aanbrengen van zekere en spoedige hulp. (2403)

Amsterdam, Verkoophuis.	Harlingen, P. L. Mirande Pz.
Akkrum, Pieter K. de Groot.	Hasselt, H. J. v. d. Vecht.
Alkmaar, J. Brongers Gz.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Almelo, C. Rossmark.	Hindeloopen, David de Jong.
Apeldoorn, Bruno Tideman.	Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Arnhem, R. B. de Roos.	Kampen, Mej. M. Vooght.
„ G. W. Tikkel.	Kollum, C. Nihot.
„ G. Rogmans.	Leeuwarden, S. P. Postma.
Assen, H. P. A. v. Gorcum.	„ J. J. van Haagen.
Axel, Verbeek Vrolijk.	Leyden, A. Dirks.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Maastricht, Primavesi cadet.
Bodegraven, J. B. E. C. Schlatman.	Meppel, Wed. Branderhorst.
Bolsward, S. S. Oosterbaan.	Middelburg, J. C. Kries.
Boxmeer, C. Muller.	N. Diep, T. Groen, Verkoophuis.
Breda, Wed. Wiericx Folla.	Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
[illegible]	[illegible]
Deventer, J. Muller.	Oudshoorn, [illegible]
„ J. L. v. Ruyven.	Purmerend, J. S. Veen.
„ Wed. S. F. Louwerens.	Roermonde, J. J. Romen.
Doesburg, H. Lebbink.	Rotterdam, J. A. Klinger en C°.
Doetinchem, W. J. Raadgeep.	de Rijp, W. H. Brinkman.
Dokkum, A. Schaafsma.	Schagen, G. C. Koning.
Dordrecht, J. Veth Jr.	Schiedam, N. Roepius.
Edam, J. F. Akkerboom Jr.	Sittard, Colen Pakbier.
„ P. de Boer Gz.	Sneek, P. T. Potma.
Enschede, M. Zilverberg.	Thiel, L. Ulfelder.
Franeker, K. Drager.	Utrecht, J. Uhlenbroek.
Goes, C. Vreeke.	„ L. J. R. Bosch, Lijnmarkt.
Gorcum, H. Bodery.	Veendam, S. Savenye.
Gouda, A. Goedraad.	Wageningen, W. J. Tibout.
Groningen, C. Rikkers.	Winschoten, G. Wasman.
„ M. Gansbeek.	Zaandam, G. Trauss, Apoth.
Haarlem, J. Larsen.	Zierikzee, C. v. Schaik.
„ J. P. Karthaus.	Zutphen, J. H. A. Wansleven.
's Hage, Sack en C°.	„ Verkooph. v. Ulderink.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.	Zwolle, A. A. v. d. Kolk.

Berigt aan den Boekhandel.

Heeren Boekhandelaren, die nog niet hebben opgegeven het getal **VOLKS-ALMANAKKEN** van de Heeren ALBERDINGK THIJM en VAN NOUHUYS, dat zij meenen te zullen noodig hebben, en waartoe zij bij circulaire door den ondergeteekende zijn uitgenoodigd, gelieven hier aan te denken; bij verzuim zouden zij het zich zelf te wijten hebben, als hun geene toezending geschiedde.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.
AMSTERDAM, 17 Nov. 1852.

A. M. D. G.

Is de Katholieke Kerk haar einde Genaderd?

VIERDE ANTWOORD

VAN

DEODATUS.

Is heden bij C. L. VAN LANGENHUYSEN van de pers gekomen, en verkrijgbaar tegen 15 Cents.

Dit werkje is even als de vorige bij getallen voor minderen prijs te bekomen, namelijk 100 voor f 10.50; 50 voor f 6.00; 25 voor f 3.25.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.